

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 6. mai 2024

Sak 2024/294 - Nok. Sør-Vest - org.nr. 971 337 494 - Klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains og Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

- (1) Nok. Sør-Vest (klager) søkte 9. juni 2023 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 500 018 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet avslo søknaden 20. desember 2023, med den begrunnelse at klager ikke oppfyller vilkåret om at frivillig innsats må være en viktig del av virksomheten. Klagers virksomhet går ut på å gi hjelp til selvhjelp for personer som har vært utsatt for incest eller seksuelle overgrep. Tilsynet viste til at brukernes deltakelse i foreningen ikke anses som frivillig innsats, ettersom arbeidsinnsatsen er direkte forbundet med den gjenytelse brukerne får ved deltakelse i klagers tilbud. Tilsynet viste også til at virksomheten hovedsakelig drives på offentlig tilskudd og at foreningens hovedaktiviteter er basert på lønnet arbeid. Tilsynet pekte videre på at en høy andel av foreningens samlede driftskostnader er lønnskostnader. Tilsynet vurderte også at det kan stilles spørsmål ved om virksomheten hører under det offentliges ansvarsområde, ettersom virksomheten synes å være fullfinansiert gjennom offentlige tilskudd.
- (3) Klager påklaget vedtaket 22. desember 2023. Klager har gjort gjeldende at foreningen oppfyller vilkårene for merverdiavgiftskompensasjon. Klager har vist til at foreningen nesten utelukkende er frivillig drevet ved at brukere hjelper hverandre gjennom dugnadsarbeid. Brukerrepresentanter og brukeransvarlig kompenseres kun for styremøter og planleggingsmøter. Klager har også vist til at organisasjonen har mottatt kompensasjon tidligere år, og at organisasjonen har operert med samme rammer i 2022. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (4) Lotteritilsynet fant ikke grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 26. februar 2024 til Lotterinemnda for behandling.
- (5) Lotterinemnda etterspurte 11. april 2024 opplysninger fra klager vedrørende omfanget av den frivillige innsatsen i foreningen. Klager besvarte henvendelsen 12. april 2024, og opplyste blant annet følgende:

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

- Alle foreningens ansatte, oppgitt i årsrapporten til omtrent 6,5 årsverk, er lønnet. Men ansatte utfører også noe ulønnet arbeid, utenom arbeidstid.
- I tillegg til ansatte har foreningen en brukerrepresentant som i all hovedsak jobber frivillig. Brukerrepresentant har tilknytning til foreningen ved å enten være aktiv eller tidligere bruker av foreningens tilbud. Totalt honorar til brukerrepresentant i 2022 var 3 125 kroner. Klager estimerer at brukerrepresentant bruker ca. 0,2 årsverk på rollen.
- I 2022 hadde foreningen også to studenter som arbeidet frivillig.
- Foreningen yter frivillig arbeid som medarrangør for arrangementene «Seminar for verdighet» og «Messe for verdighet». Klager mottar heller ikke kompensasjon for samarbeidsforaene foreningen deltar i, og leier ut lokaler gratis til ideelt arbeid.
- Den frivillige arbeidsinnsatsen i foreningen tilsvarer omtrent ett årsverk.
- Den lønnede andelen arbeidsinnsats i foreningen er størst, estimert til en fordeling på 85 prosent lønnet arbeid og 15 prosent ulønnet arbeid.

Det rettslige grunnlaget

- (6) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgifts-kompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (7) Formålet med kompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (8) Etter forskriften § 5 femte ledd må søkerne kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det fremgår videre av bestemmelsen at gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.
- (9) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (10) Nok. Sør-Vest sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 20. desember 2023 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022.
- (11) Lotteritilsynets avslag er begrunnet med at klager ikke oppfyller forskriftens krav om at frivillig innsats må være en viktig del av virksomheten.
- (12) For å være berettiget til merverdiavgiftskompensasjon må klager dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten, jf. forskriften § 5 femte ledd første setning. Det følger av langvarig forvaltningspraksis at kravet om at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten må forstås slik at den frivillige innsatsen må være omfattende og utgjøre

hovedaktiviteten i virksomheten. Vurderingen er skjønnsmessig, der det blant annet er relevant å se på forholdet mellom lønnet og ulønnet arbeid. Som frivillig innsats likestilles gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver, jf. forskriften § 5 femte ledd andre setning. For at kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats skal regnes som frivillig innsats må det ikke være for tett knytning til gjenytelser, jf. § 5 femte ledd siste setning.

- (13) Klager har opplyst at foreningens tilbud er gratis, og at foreningen ikke har medlemskontingent. Klager hadde dermed ingen frivillig innsats i form av medlemskontingent i 2022. Av foreningens samlede inntekter i 2022 på 6 736 850 kroner, var kun 200 kroner gaver. Den frivillige innsatsen i form av gaver, var dermed også minimal i 2022. Resterende inntekter var i hovedsak offentlige midler, med unntak av rundt 46 832 kroner i inntekter fra grasrotandel. Offentlige tilskudd og inntekter fra grasrotandel regnes ikke som frivillig innsats.
- (14) Som frivillig arbeidsinnsats i 2022 har klager opplyst at foreningens brukere og brukerrepresentant utførte frivillig arbeid for foreningen. I tillegg hadde klager to studenter som utførte frivillig arbeid for foreningen, og foreningens ansatte deltok på kurs frivillig, utenom arbeidstid. Klager har videre opplyst at foreningen også arbeidet frivillig som medarrangør for arrangementene «Seminar for verdighet» og «Messe for verdighet», og at foreningen heller ikke mottok kompensasjon for arbeidet med samarbeidsforaene. Klager leier også ut lokaler gratis til ideelt arbeid.
- (15) Klager har videre opplyst at den totale gratis arbeidsinnsatsen i foreningen tilsvarer omtrent ett årsverk. Innlevert årsrapport for 2022 viser derimot at foreningen hadde ni lønnede ansatte, tilsvarende omtrent 6,5 årsverk. Klager har videre estimert fordelingen mellom lønnet og ulønnet arbeid slik at 85 prosent er lønnet arbeid og 15 prosent er ulønnet arbeid. Dokumentasjonen i saken tilsier dermed at den lønnede arbeidsinnsatsen i foreningen klart overstiger den frivillige innsatsen, og at den frivillige innsatsen ikke utgjør hovedaktiviteten.
- (16) Det er etter dette Lotterinemndas vurdering at klager ikke har dokumentert at den frivillige innsatsen utgjør en viktig del av virksomheten slik forskriften § 5 femte ledd krever.
- (17) Når det gjelder klagers anførsel om at foreningen har mottatt støtte tidligere år og at foreningen ikke har gjort noe annerledes i 2022, er Lotterinemnda enig med Lotteritilsynet i at tidligere mottatt kompensasjon ikke gir grunnlag for fremtidig støtte. Tilsynet har kompetanse til å korrigere sin praksis i overensstemmelse med regelverket.
- (18) På denne bakgrunn har nemnda kommet til at klager ikke oppfyller vilkårene for å motta merverdiavgiftskompensasjon, jf. forskriften § 5 femte ledd.
- (19) Selv om det er uten betydning for sakens utfall, vil Lotterinemnda avslutningsvis bemerke at stiftelsens finansiering, som i all hovedsak består av offentlig tilskudd, taler for at stiftelsens virksomhet «kommer [...] offentlige oppgaver til gode», jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f. Nemnda har i tidligere avgjørelser, blant annet i sak 2023/322, lagt til grunn at en høy andel offentlig finansiering kan tilsi at virksomheten kommer offentlige oppgaver til gode, og at virksomheten dermed ikke er berettiget kompensasjon etter forskriften.

Konklusjon

(20) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur